

**Radujte se a jásejte, neboť máte v nebi
velkou odměnu.**

**Radujte se a jásejte, neboť máte v nebi
velkou odměnu.**

SLAVNOST VŠECH SVATÝCH

Evangelium (Mt 5,1-12a)

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vylhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je. Tak jako z hory zazněl Zákon smlouvy (Dt 5; Ex 19-20), tak i teď zaznívá zákon smlouvy nové: v horské řeči Ježíš vystupuje jako nový Mojžíš. Tato řeč je pronesena vsedě, podobně jako při jiných příležitostech (13,2; 24,3; výraz „otevřel ústa“ udává slavnostnější tón). Horské kázání začíná blahoslavenstvími, která nejsou něčím zcela novým, protože se občas vyskytují už v žalmech (Ž 1,1; 31,1) a mudroslovné literatuře (Př 5; Kaz 1; Mdr 1; Sir 11). Přesto se nikdy neobjevují v tak radikální a zhuštěné formě. I o těchto slovech evangelia platí to, že je na prvním místě uskutečnil Kristus ve svém životě.

Struktura blahoslavenství je neměnná: označení „blahoslavený“, skupina lidí s určitým postojem, odpovídající příslibení-dar (trpný rod vyjadřuje, že Bůh je podmínětem obdarování).

Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Chudí v duchu uznávají, že závisí na Bohu a že bez něj by neměli život. Jim patří už teď Boží království, tj. Bůh se jim prokazuje jako mocný král přinášející požehnání. Sloveso je v přítomném čase, vždyť toto království se přiblížilo už nyní!

Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Služebník přišel utěšit zarmoucené a rozradostnit smutné (Iz 61,1-3). Toto je nejparadoxnější blahoslavenství: šťastní jsou ti, kdo jsou smutní! Nemusíme „spiritualizovat“

tento verš: nejedná se nutně o truchlení pouze nad hříchy či nad morálním zlem. Zde jde o jakýkoli smutek: nad bolestí vlastní či druhých.

Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Zde jsou míněni mírní, tedy ti, kdo se nedávají průchod sobeckým projevům ve vztahu k druhým (Mt 11,29; Mt 21,5). K pochopení tohoto verše nám výrazně pomůže Ž 37,7-11: „Odlož hněv a zanech rozhořčení, nevzrušuj se, ať se nedopustíš zlého, neboť zlovolníci budou vymýceni, ale kdo naději skládá v Hospodina, obdrží zemi. Ještě maličko a bude po svévolníkovi, všimneš-li si jeho místa, bude prázdné. Ale mírní obdrží zemi a bude je blažit dokonalý pokoj.“ Mírní jsou ti, kdo se neprosazují širokými lokty, kdo ovládají hněv, ctižádost, bezohlednou touhu po sebeuplatňování.

Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Žízeň a hlad vyjadřují silnou a spontánní touhu. Šťastní jsou ti, kdo mají palčivou touhu žít podle evangelia. Matoušovská spravedlnost neodpovídá našemu pojetí, není to spravedlnost právníká („dát každému, co mu náleží“), ani etická („správně jednat“), je to mnohem víc: jednání podle Božího slova (viz Mt 7,21.24-27).

Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Milosrdní nezavírají srdce vůči potřebným. Kristus výslovně vybízí k milosrdenství vůči hříšným (9,13) nebo hladovým (12,7): prostě vůči těm, kdo se nacházejí v duchovní či hmotné bídě.

Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Čistí srdcem nejsou pouze ti, kdo se neproviňují proti šestému přikázání! V tomto blahoslavenství jsou zahrnuti ti, kdo mají nitro očištěné od hříchu a prostoupené Boží vůlí, Božím slovem (Mt 15,1-20). Takoví budou vidět Boha (viz Ž 24,3-4; Zj 22,3-5; 1 J 3,2n): Bůh vyjde ze své skrytosti a setká se s nimi tváří v tvář.

Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Pokoj v sedmém blahoslavenství máme chápat v širším slova smyslu jako smíření, Boží požehnání. Tvůrci pokoje přinášejí usmíření, svornost, pokoj, Boží obdarování (Mt 5,44n; Bůh je označen jako Bůh pokoje – Ř 13,33, Kristus sám je tvůrce pokoje – Ef 2,14-16; Kol 1,20). Oni budou nazváni Božími syny: Bůh se k nim prokáže jako Otec a oni prožijí, že patří do Boží rodiny.

Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Pronásledování pro spravedlnost: poslední blahoslavenství rozšiřuje „blaze těm, kdo hladoví a žízní po spravedlnosti“. Týká se to těch, kteří kvůli věrnosti evangeliu zakusí pronásledování, příkoří, dokonce smrt.

Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu. Třetí osoba, v níž jsou uvedena ostatní blahoslavenství, se náhle mění na druhou a Ježíš osloví přímo své učedníky. Přislubuje jim odměnu od Boha, což je téma, které se v židovských spisech objevovalo. Motiv předchozího pronásledování proroků se znovu objevuje v Mt 23,29-30.

SHRNUTÍ

Situování blahoslavenství na horu stojí v protikladu k rovině, na níž toto kázání umístil Lukáš. Matouš se tu snaží evokovat biblické představy o horách jako místech Božího zjevení a o hoře Sinaji jakožto místě, kde Bůh zjevil svou vůli Izraeli. Forma blahoslavenství je známa z hebrejské Bible, zvláště z mudroslovné literatury. Blahoslavenství jsou často prezentována jako součást „etiky učednictví“, přesto nejsou souborem etických předpisů. Byla výzvou pro ty, kteří vytvářeli „Izrael“ v Matoušově době, a to tak, že nastínila, který druh lidí a jejich skutků obdrží plnou odměnu, až přijde Boží království. Dnešní křesťany vyzývají, aby přemýšleli nad tím, které osoby a činy považují za důležité a „blahoslavené“.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Ježíš tady říká, že nevádí, když nemáš úplně všechno nebo když ti něco schází. Možná právě tehdy tě napadne: „A co Bůh – může mi nějak pomoci? Mohu se k němu obrátit? Co pro mne vlastně všechno dělá?“ A díky tomu můžeme vlastně víc Boha objevit, seznámit se s ním, zjistit, jaký je. Když totiž člověk má dojem, že má všechno, pak se mu také zdá, že Boha nepotřebuje. A to je pak velký problém, protože bez Boha člověku schází to nejdůležitější – správný směr.

Starší:

Člověk se často nespokojí s tím, co má, ale chce něco víc. Něco většího... A dokud mu nedojde, že ho tato jeho touha má zavést k Bohu, bude se obklopotvat mnoha vynálezy a výrobky, naplní svůj čas a prostor věcmi, bude mít kolem sebe spoustu lidí, ale to hlavní mu bude stále unikat a jeho srdce bude stále hladovější a hladovější. Je proto dobře, když někdy zažíváme nouzi, kterou svými silami nemůžeme vyřešit, naplnit nebo zeslabit. Tehdy nám

může dojít, že existuje ještě jiný zdroj, z kterého jsme třeba ještě nečerpali, zdroj, který se nikdy nevyprázdňuje a který obsahuje to nejvzácnější, co vůbec lze získat. O to pochopili svatí a z tohoto zdroje čerpali... Zkusme to i my!

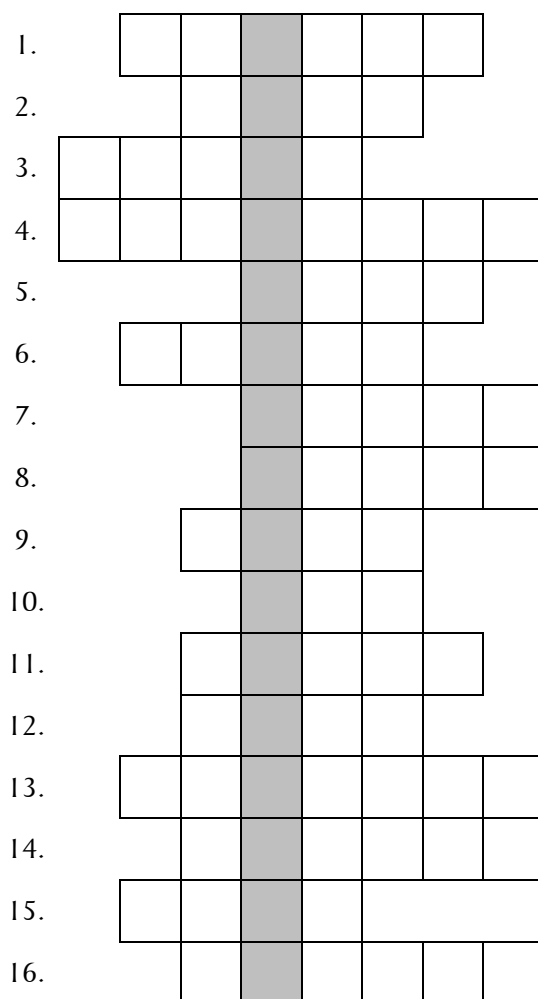
Zkusme si

Mladší / Starší:

V dnešním čtení z evangelia o slavnosti Všech svatých jsme slyšeli známá blahoslavenství, která jsou důležitá i pro nás.

- Pojdme se do textu chvíli začít:
 - Kolik blahoslavenství dnešní čtení obsahuje?
 - Umíte si vysvětlit některá méně známá slova – víte například, co znamená slovo „lačnět“ nebo „tupit“? Zkuste to zjistit!
 - Dokážete se aspoň dvě blahoslavenství, která se vám nejvíc líbí, naučit zpaměti?
- Dnes slavíme společný svátek všech svatých. Dokážete jmenovat:
 - Svého křestního patrona (nebo patrony, pokud jich je víc)?
 - Patrona kostela, kam chodíte v neděli na mši svatou?
 - Některého českého patrona?
 - Aspoň pět libovolných světců, na které si jako první vzpomenete?
- V luštěnce na následující stránce najdete v tajence doplnění věty, která nám vysvětluje, kdo jsou svatí:

Svatí jsou lidé, kteří ...

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na _____ (12), a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel _____ (5) a učil je: „Blahoslavení chudí v duchu, _____ (8) jejich je nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení _____ (2), neboť oni dostanou _____ (9) za _____ (4). Blahoslavení, kdo _____ (7) a žízň po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého _____ (11), neboť oni budou vidět _____ (15). Blahoslavení tvůrci _____ (14), neboť oni budou nazváni _____ (1) syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni _____ (10) spravedlnost, neboť jejich je _____ (13) království. Blahoslavení jste, když vás budou _____ (3) mně _____ (6), pronásledovat a vyhaně vám připisovat _____ (16) špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.“

Slavnost Všech svatých
Mt 5,1-12a

Slavnost Všech svatých
Mt 5,1-12a

Slavnost Všech svatých
Mt 5,1-12a

Slavnost Všech svatých
Mt 5,1-12a